

**R. P. Ferdinandi De Castro Palao, Legionensis Soc. Iesv,
Sacrae Theologiae Professoris, Et sanctae Inquisitionis
Qualificatoris & Consultoris; Operis Moralis, De Virtutibus,
Et Vitiis Contrariis, In ...**

De Virtute Religionis, Et Ei Annexis; Continens septem Tractatus
Theologiae Moralis praecipuos. Primus, in ordine septimus, est de Oratione
... Septimus, & latissimus, de Beneficiis Ecclesiasticis

Castro Palao, Fernando de

Lugduni, 1669

An renunciatione hoc privilegium clericis concessum ammitti possit.
punct. 11

[urn:nbn:de:hbz:466:1-76561](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-76561)

15 Dico quarto, Clerici negotiatores non sunt immunes à tributis ex rebus per negotiationem acquisitis expresso text. in cap. *quoniam*, de *Censibus*, in 6. & tradunt omnes. Neque ad contrahendum hoc debitum requiritur trina monitio, de qua fit mentio in cap. *ultim. de vita, & honest. clericor.* Hæc enim monitio expolulatur, vt clericus priuilegio clericali exemptionis à tributis priuetur. Quocirca facta hæc trina monitio si à negotiatione non desistat, priuilegius manet exemptione à tributis, & tanquam laicus hac in parte habendus est: sic Gregor. Lop. leg. 49. tit. 6. part. 1. Mol. Theolog. tractat. 2. disp. 342. vers. sunt. vero nonnulla.

16 Solum est dubium, quando verè dicatur Clericus negociari? Et quidem si rem emat, vt eam immutatam vendat, non est dubium esse negotiationem, & ex illa tributum deberi. At sæpe res empta, mutata venditur, & tunc est difficultas; quando censenda sit negotiatio, & tributum ex illa debeatur? Et omittis alijs dicendi modis respondeo, illam esse negotiationem Clericis prohibitam, & quæ debitum tributum habet annexum, in qua lucrum intenditur ex emptione prius facta, secus si lucrum non ex emptione formaliter, sed abunde proveniat. Exemplis explicio. Primo, negociator non es, si vendas vinum, triticum, oleum ex redditibus tui beneficij, aut ex tuis possessionibus patrimonialibus collecta: quia illi non sunt fructus emptionis, sed tuarum possessionum Greg. Lop. l. 46. verbo *las franquizas*, tit. 6. part. 1. Mol. tractat. 2. de iustit. disp. 342. vers. idem dicerem. August. Barbosa de *potest. Episc.* 2. par. alleg. 13. num. 10. Secundo non es negociator, si ex emptis ad tui, tuorumque sustentationem aliquid superbit, illudque carius vendas, quam emitit; quia ad negotiationem requiritur, vt prior emptio facta fuerit ex animo reuendendi. Adde negotiationem Clericis esse prohibitam: at hæc venditio prohibita non est, si quidem omnes timorata conscientia eam frequentet faciant. Alias cogentur Clerici, & religiosi res emptas sæpe perdere, si eas, cum sibi viles non sunt, non liceret alienare. Non ergo hæc alienatio speciem habet negotiationis. Riccius *praxi resolut.* 317. num. 10. August. Barbosa. 2. p. de *potest. Episc.* alleg. 13. num. 11. Mol. Theol. disp. 342. vers. *secunda concl.* Tertio negociator non es si emas animalia, vt ea pascas in proprijs prædijs, & cum pingua facta fuerint, ea, eorumque partus vendas. Item si emas mulam, vel cum creuerit, & simul inferuierit, carius vendas; quia illud augmentum non est fructus prioris emptionis, sed naturæ, tuarumque possessionum. Sic Mol. d. *disp.* 342. concl. 5. Barbosa alleg. 13. num. 11. Carol. de Grassis de *effectib. cleric. effect.* 6. num. 18.

Econtra negotiatores, si viuas emas, & per ministros conductos vinum ex illis efficias, & postea vendas. Et idem est, si lanam emeris, vt ex illa per ministros conductos pannos effices, & postea venderes. Idem si emeris solam venam ferri, vt per ministros conductos ferrum effices, & venderes. Quia in his casibus nihil aliud vendis, nisi quod prius emeris, & fructus est emptionis, non naturæ, aut tuæ industriae. Nam esto res vendita sit in aliam formam mutata, illa mutatio facta est à ministris conductis, ac proinde fructus est emptionis, laboris, ministeriorum. Ergo est negotiatio. Ita Mol. d. *disp.* 342. vers. *secundum est &c.* Secus vero dicerem, si supradicta emeris, vt ipsi, tuque familiares vinum, lanam, ferrum, & alia huiusmodi effecta venderentur, quia tunc non venditur formaliter quod emptum est, sed quod propria industria est effectum, sic Mol. *concl.* 5. Secundo negociator censetur, si domum, agrum, iumentum, aliamve rem emas ad locandum. Quia per illam locationem quasi partialiter vendis rem prius emptam: colligitur ex cap. 1. & 3. 21. *quæst.* 3. & cap. 1. *Ne clerici, vel monachi*, & tradit Mol. d. *disp.* 342. *concl.* 5. Barbosa 2. par. de *potest. Episc.* alleg. 13. num. 13. Tertio negociator es, & tributum debes, si agrum conducas, vt fructus ex illo collectos vendas. Nam esto fructus inde collecti ad te pertineant; quia ex semine tuo nascuntur, & fructus sint tui seminis, & industriae; tamen quia hæc conductio auariciam, & negotiationem redolet; ea de causa à iure Clericis est interdicta, & ex illa tanquam ex interdicta negotiatione tributum debetur, sic Mol. d. *disp.* 342. vers. *idem dicerem.* Barbosa num. 12. Gutier. de *gabellis, quæst.* 63. num. 68. & 72. & constat ex cap. 1. & 3. 21. *quæst.* 3. & cap. 1. *Ne clerici, vel monachi.*

Aduerto te non dici negotiatorem ex vnica tantum emptione, aut venditione, sed ad minus duas, vel tres requiri, quia hoc delictum petit frequentiam: sic Salzedo *pract. cap.* 55. vers. & *huius capituli.* Carolus de Grassis de *effectib. cleric. effect.* 6. num. 19. Zenedo 1. par. de *potest. Episc.* alleg. 13. n. 11.

17 Dico quinto, Omnes religiosi, qui tria vota in religione approbata emiserint, esto vota illa non fuerint solemnia, sed simplicia (vt coniungit in nostra Societate) & omnes ipsius religionis nutriti, exempti sunt à tributis, non solum personalibus, sed etiam realibus, ita vt si aliqua ex proprijs bonis venderint, Alcauala non debent: sic optimè tradit Mol. Theolog. de *iustit. tractat.* 2. *disp.* 671. num. 2. Et ratio est manifesta. Tum quia nouitius pars est religionis, cuius persona, & bona vt pote Ecclesiastica sunt à tributis exempta. Tum quia nouitius inter personas Ecclesiasticas enumeratur ex cap. *religioso*, §. 1. de *sentent.*

excommunicat. in 6. & ibi glossa, & communiter doctores. Tum quia gaudet priuilegio canonis, & fori. Ergo etiam priuilegio exemptionis à tributis, cum nullibi contrarium caueatur.

18 Dico sexto, Equites militares ex ordinibus S. Benedicti, D. Iacobi, Augustini & similibus exempti sunt à tributis, & gabellis. Tum quia inter personas Ecclesiasticas reputantur, vt fori priuilegio gaudeant. Tum quia expressè habetur. leg. 9. tit. 18. lib. 9. noua *comp. lat.*, & apud Lusitanos. lib. 2. *ordin. regy tom.* 11. §. 21. & tradit Nauarr. *consl.* 23. de *Regularibus*, Menoch. *con. trouers. illustr.* cap. 105. num. 45. Bobadilla in *sua polit. lib.* 2. c. 8. num. 264. Couart. de *gabellis quæst.* 95. à n. 12. Barbosa 2. par. de *potest. Episc.* alleg. 31. num. 14 & 15. extendit hoc priuilegium ad vxores horum militum in Lusitanis regno.

P V N C T V M X.

Quæ culpa sit violatio supradictæ immunitatis, & quæ pœna violantibus sit imposita.

- 1 Culpa est mortalis sacrilegij.
- 2 Omnia acta sunt nulla, tributum exacta debent restitui, & exigentes, & quomodolibet auxiliantes excommunicantur bulla cens. Domini.

1 Non est dubium culpam esse mortalem, tum facilegij aduersus personas Ecclesiasticas, & obiectum intuitu religionis prohibuitum. Tum iniustitiae, aduersus debitum ipsius Ecclesiasticis personis, culpam inquam esse mortalem, & exequantur immunitatis Ecclesiasticæ violationem, quia est res grauissima, & quæ toti ordini Ecclesiastico præiudicat, eaque de causa grauissimis pœnis violantes afficiuntur.

2 Primo omnia acta contra supradictam immunitatem irrita sunt, & nulla, vt potè que procedunt ab eo, qui iurisdictione caret, tametsi nulla appellatio vel oppositio interponatur: sic omnes doctores statim referendi. Hinc fit si Clericus conueniatur coram iudice laico, etiam si exceptionem non opponat, omnia ibi acta irrita esse. *Aubert. statutus. C. de Episcop. & cleric. cap. aduersus de immunit. Ecclesiar. cap. saculares de foro comp. in 6.* & tradit, alios referens; Couart. *pract. cap.* 33. num. 2. Salzedo *pract. cap.* 67. num. 2. & 3. Farinac. *tit. de inquisit. quæst.* 8. numero 15. Secundo fit, si exigatur tributum à Clerico, & Clericus soluat, debere restitui, vt potè sine ulla iurisdictione exactum. Tertio in bulla cens. *clausula* 17. imponentes exigentes tributum, aut quomodolibet auxiliium præstantes excommunicantur, vt late ibidem explicauimus. & tradit Mol. Theol. *tractat.* 2. de *iust. disp.* 670.

P V N C T V M XI.

An renunciatio hoc priuilegium Clericis concessum amitti possit?

- 1 Nullus Clericus neque tacite, neque expressè huic priuilegio renunciare potest.
- 2 Neque eius renunciatio valida est, etiam si iuramento firmetur.
- 3 Neque valet, esto consentiat Episcopus.
- 4 A nulla communitate Ecclesiastica derogari potest.
- 5 Neque à Concilio, neque à Pontifice totum hoc priuilegium potest renunciari.
- 6 Si Clericus se laicum fingit, non obinde confessio eius apud iudicem secularem valet.
- 7 Iudex secularis sic clericum condemnans potest reuocare sententiam sub pretextu incompetentiæ.
- 8 Clericus citatus coram iudice laico, & omittens opponere declinatoriam, debet puniri.

1 Regula certa est nullum Clericum neque tacite, neque expressè posse priuilegio fori renunciare cap. *si diligenti de foro comp. cap. cum non ab homine; cap. ut si clerici de iudic. cap. cum contingat de sentent. excommunicat. & alius.* Et ratio est clara: quia hoc priuilegium concessum est Clericis ratione clericali dignitatis. Ergo Clericus retinens clericalem dignitatem priuilegium repellere non potest. Adde, nemini datum est renunciare priuilegio, cuius renunciatio credit in publicum damnnum. At huius renunciatio credit in publicum damnnum, scilicet in præiudicium totius ordinis clericali. Ergo sic post alios antiquiores Couart. *pract. c. 33. sub. n. 2.* Anton. Gom. *var. resolut.* 3. c. 10. n. 3. Farinac. *lib. 1. tit. de inquisit. q. 8. n. 10. Suar. lib. 4. de immunit. c. 31. n. 1.*

2 Amplianda est primo hæc regula, esto renunciatio iuramento firmetur: quia est sacrilegium iuramentum, vt pote de re illicita, & quæ in potestate renunciantis sita non est. Suar. d. c. 31. m. 1. Farinac. *supra.* Scaccia de *iudic. lib. 1. c. 11. m. 35. & 36.* & habetur expressè c. *si diligenti de foro comp.*

3 Secundo amplianda etiam consentiente Episcopo, Nam ea quæ à iure communi statuta sunt, Episcopus non valet immutare, sed

sed hoc privilegium ita est concessum... etiam ei præcipitur, ne contra illud agat.

4 Tercio amplia. Hoc privilegium à nulla communitate... quia in totius ordinis, & status clericalis honorem est concessum.

5 Amplia, neque à Concilio generali, neque à Pontifice... hoc privilegium renunciari potest.

6 Ex his inferitur, si quis Clericus se fingat laicum, non ob id confectio eius apud iudicem secularem tenet.

7 Secundò infero posse iudicem secularem sic condemnare Clericum, sententiam reuocare sub prætextu incompetentie.

8 Tertio infero Clericum citatum coram iudice laico, & omittentem opponere exceptionem, & declinationem, arbitrio iudicis, pœna extraordinaria puniendum esse.

PUNCTVM XII.

An consuetudine privilegium immunitatis amitti, aut diminui possit.

- 1 Certum est in totum amitti non posse.
2 Plures consent consuetudine diminui posse.
3 Probabilis est oppositum.
4 Satisfit oppositis rationibus.
5 An secularis iudex possit titulo violentiæ impediendæ causas Ecclesiasticas iudicare.

1 Certum est in totum amitti non posse. Quia consuetudo non habet efficiaciores vires, quam habet lex.

2 Affirmant grauissimi doctores. Couarru. pract. quest. cap. 31. num. 5. vers. quam ob rem. & cap. 35. n. 3. Nauarr. summ. cap. 27. num. 70. Villalob. in c. immu. opinio verbo clericus. n. 80. Ferd. de Castro Sum. Mor. Pars 11.

in fine. Clarus in pract. crim. quest. 36. vers. sed ea retenta. Farinac. tit. de inquisit. quest. 8. num. 3. sine. Ioanna. Garcia. de nobilit. glossa 9. num. 44. & segg. & alij plures. Mouentur primo. Quia consuetudine introduci potest, quod potest introduci lege.

3 Nihilominus dicendum est ex vi consuetudinis nequam posse immunitatis privilegium diminui. Quia vt consuetudo dimiuat legem, debet introduci ab iis, qui legem condere possunt.

4 Neque obstant rationes contrariæ. Ad primum concedo consuetudine introduci posse, quod potest introduci lege, & privilegio.

5 Maiorem item difficultatem habet doctrina illa de violentia impediendâ. Nam ad illius veritatem necessarium est, vt clara sit.